

SEANCE PLENIERE

du

JEUDI 4 JUILLET 2013

Matin

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 4 JULI 2013

Voormiddag

La séance est ouverte à 11.26 heures et présidée par M. André Flahaut.
De vergadering wordt geopend om 11.26 uur en voorgezeten door de heer André Flahaut.

Le **président**: La séance est ouverte.
De vergadering is geopend.

Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Elio Di Rupo, Pieter De Crem, Didier Reynders, Alexander De Croo, Joëlle Milquet, Laurette Onkelinx, Sabine Laruelle, Annemie Turtelboom, Olivier Chastel, Koen Geens, Servais Verherstraeten, Maggie De Block, Hendrik Bogaert, John Crombez.

Excusés

Berichten van verhindering

Patrick Moriau, Flor Van Noppen, pour raisons de santé / wegens gezondheidsredenen;
Juliette Boulet, congé de maternité / zwangerschapsverlof;
Damien Thiéry, en mission à l'étranger / met zending buitenslands;
Ingeborg De Meulemeester, Els Demol, Nahima Lanjri, Christiane Vienne, OSCE / OVSE;
François-Xavier de Donnea, Nations unies / Verenigde Naties.

En ce qui concerne le gouvernement fédéral, le ministre Labille est à l'étranger.

01 Communication du gouvernement

01 Mededeling van de regering

Chers collègues, ce matin, nous allons entendre une communication de M. le premier ministre. Ensuite, différents groupes interviendront. Nous avons convenu que les groupes disposeraient d'un temps de parole de 5 minutes. Ecolo-Groen se partagera ce temps. M. Olivier Maingain parlera 3 minutes et les deux indépendants, M. Jean Marie Dedecker et M. Laurent Louis, parleront 2 minutes.

Pour la sérénité de nos débats, je vous demande de respecter autant que possible ces temps de parole.

01.01 Elio Di Rupo, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, notre pays vit à nouveau un moment historique. Un changement de règne est toujours un moment très particulier dans l'histoire d'un pays et, bien entendu, dans notre propre histoire.

Après 20 années de règne, le roi Albert II a annoncé qu'il quittera ses fonctions le 21 juillet prochain. Ce même jour, son successeur constitutionnel, le prince Philippe prêtera serment devant vous et deviendra notre nouveau roi.

Mijnheer de voorzitter, collega's, bedankt voor de organisatie van deze buitengewone plenaire vergadering. Het geeft de regering de kans de Kamer te informeren over deze belangrijke gebeurtenissen voor België.

Beste collega's, gisterenochtend heeft de koning mij formeel zijn wens meegedeeld om af te treden. Hij preciseerde dat hij hierover rechtstreeks met de leden van het kernkabinet wilde praten. Ik heb vervolgens een kernkabinet samengeroepen om 13 u 50 en, zoals u weet, vond de vergadering in aanwezigheid van de

koning plaats op het paleis te Brussel.

De koning heeft de leden van het kernkabinet op de hoogte gebracht van zijn wens om op 21 juli 2013 af te treden ten gunste van zijn zoon, Filip, zoals bepaald in de Grondwet.

Cette réunion, chers collègues, qui n'était pas un colloque singulier puisque nous étions tous réunis en *kerncabinet*, fut un moment – et je pense ne dévoiler aucun secret – de grande émotion. Ce moment restera à jamais gravé dans la mémoire et dans le cœur des personnes présentes. C'est avec beaucoup de pudeur, d'humilité et de sincérité qu'Albert II nous a expliqué que sa santé ne lui permettait plus d'exercer sa fonction comme il le voulait. Nous y avons tous été très sensibles. Quelle que soit la fonction que l'on remplit, y compris la fonction royale, on n'en reste pas moins un être humain, avec son cœur et son corps.

Les vice-premiers ministres et moi-même avons exprimé notre compréhension et notre profond respect pour sa décision.

Wij hebben de koning ook onze grote dankbaarheid betuigd voor de twintig jaar waarin hij zich ten dienste van het land heeft gesteld.

De koning heeft vervolgens de wens geuit de bevolking 's avonds persoonlijk van zijn beslissing op de hoogte te brengen. Met die wens werd de vergadering gesloten.

In naam van het kernkabinet heb ik vervolgens met prins Filip contact opgenomen om hem van de situatie op de hoogte te brengen.

(...): (...)

01.02 Eerste minister **Elio Di Rupo**: Dat is mijn taak. Dat is de taak van een eerste minister.

Merci de votre compréhension pour ma fonction. (*Rires*)

De kroonprins heeft ons bevestigd dat het voor hem een grote eer is de prerogatieven op te nemen die hem te beurt vallen bij een troonswissel overeenkomstig artikel 85 van onze Grondwet.

Le prince Philippe prêtera serment le 21 juillet prochain devant les Chambres réunies et deviendra ainsi le septième roi des Belges.

J'ai par ailleurs informé rapidement les présidents de la Chambre et du Sénat de la situation en les priant – et je les en remercie – de bien vouloir laisser au roi la primeur de l'annonce de sa décision à la population.

Après la réunion avec le roi, le Conseil des ministres restreint s'est poursuivi au siège du gouvernement au 16, rue de la Loi. Le Conseil des ministres restreint a notamment décidé de mettre en place dès aujourd'hui une *task force*, d'ailleurs en réunion, chargée de préparer le changement de règne et les cérémonies du 21 juillet. Cette *task force* regroupe les différents services de l'État concernés par cette organisation qui comprendra plusieurs moments avec divers événements.

Un Conseil des ministres extraordinaire rassemblant l'ensemble des ministres et secrétaires d'État s'est tenu à 17 h 30. À son issue, comme de très nombreux Belges, nous avons regardé ensemble l'annonce du roi diffusée à 18 h 00 sur les chaînes de télévision nationales.

Puis, entouré des vice-premiers ministres, j'ai fait, au nom du gouvernement, la déclaration aux médias que vous connaissez.

Mijnheer de voorzitter, beste collega's, in mijn persoonlijke naam en in naam van de regering wil ik nogmaals hulde brengen aan koning Albert II. De beslissing van de koning is een strikt persoonlijke beslissing die hij in eer en geweten heeft genomen. Zij verdient ons grootste respect.

Koning Albert II is een opmerkelijke koning geweest. Gedurende 20 jaar heeft hij zijn rol perfect vervuld. Door zijn grote menselijke kwaliteiten voelde hij steeds de bekommernissen, de behoeften en de verwachtingen van de Belgen goed aan. De regering wil hem haar erkentelijkheid en affectie betuigen.

Chers collègues, le 21 juillet prochain sera donc une journée tout à fait particulière et spéciale. Elle débutera sous le règne d'un roi, Albert II, pour s'achever, après l'abdication de celui-ci et la prestation de serment du prince héritier devant les Chambres réunies, avec le début du règne d'un nouveau roi, Philippe.

Notre pays aura donc bientôt un nouveau roi. Je m'en réjouis. C'est une nouvelle dynamique qui s'enclenche.

Prins Filip is zeer goed voorbereid om koning te worden. Hij heeft veel ervaring opgedaan, onder meer door de laatste jaren talrijke Belgische economische missies in het buitenland te leiden. Hij heeft onophoudelijk onze bedrijven, onze economische belangen en onze vele troeven in heel de wereld gepromoot. Onlangs nog heeft prins Filip met succes, brio en humor de Belgische economische missie in Californië geleid.

Le prince Philippe sera un roi dévoué au pays. Ensemble, avec la princesse Mathilde, la Belgique aura un couple royal à l'écoute de tous les citoyens.

Le gouvernement accorde au futur roi Philippe et à la future reine Mathilde toute sa confiance et tout son soutien. Nous leur souhaitons d'ores et déjà beaucoup de succès dans leur future fonction.

Chers collègues, le 21 juillet sera une journée de grandes réjouissances pour tous les Belges. Je l'ai dit hier, nous aurons trois occasions de nous réjouir. Nous célébrerons les vingt ans de règne du roi Albert II, nous fêterons notre pays et nous célébrerons un nouveau roi et une nouvelle reine.

Je compte sur vous, chers collègues, pour faire de cette journée historique un moment de remerciements, d'émotion, de joie et de rayonnement de notre pays à travers le monde.

Beste collega's, na de langste politieke crisis die ons land heeft gekend, zijn wij erin geslaagd om ons land niet alleen te stabiliseren, maar het ook resoluut een nieuwe dynamiek te geven. Dat hebben wij gedaan met het terugwinnen van onze budgettaire en financiële geloofwaardigheid, met de nakende afronding van de zesde staatshervorming en met de positieve synergie die zich installeerde tussen de federale Staat en de Gemeenschappen en Gewesten. Nu wij ook een nieuwe koning krijgen, zien wij de toekomst sereen, vol vertrouwen en optimistisch tegemoet.

Chers collègues, la Belgique retrouve sa position de pays fort au sein de l'Union européenne. Dans le respect de notre Constitution, avec ce nouveau règne, regardons l'avenir avec sérénité, confiance et optimisme. (*Applaudissements nourris*)

01.03 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de voorzitter, dames en heren van de regering, waarde collega's, eerst wil ik namens onze partij zeggen dat wij respect hebben voor de persoon, de mens Albert II. Wij waren het vaak niet met hem eens, maar hij is een sympathieke, joviale en goedlachse man voor wie wij respect hebben.

Over de functie van de Koning en de monarchie als instituut hebben wij altijd een duidelijke visie in het halfrond naar voren gebracht. N-VA wil de democratie voluit laten spelen en dus moet voor ons het staatshoofd ook democratisch verkozen worden. Wij zijn bijgevolg voorstander van de republiek als staatsvorm. (*Applaus op enkele banken*)

Het applaus is iets minder lang dan daarnet!

Collega's, wij zijn wel legalisten en wij hebben respect voor gewoonten en gebruiken. Zolang er in dit land geen meerderheid bestaat om de monarchie te vervangen door een republiek, aanvaarden wij het huidige institutioneel raam om daarbinnen aan politiek te doen. Tegelijkertijd kunnen wij enig begrip opbrengen voor het protocol en het decorum dat daarbij hoort en dat bij een troonswisseling komt kijken, maar vraag ons alstublieft niet om daarvoor warm te lopen.

Voor ons is deze troonswisseling een uitgelezen moment om na te denken over wat voor een koningschap wij willen in de toekomst. Alle koningshuizen in Europa zijn geëvolueerd naar een protocollaire monarchie of staan open voor die evolutie. Ook de koning heeft gisteren in zijn toespraak gealludeerd op de modernisering van het koningshuis. Daarom kunnen wij die stap best nu zetten.

In het verleden betekende de troonwisseling steeds dat de rol van het koningschap de facto wijzigde. Bij elke troonsbestijging boette de nieuwe koning een stukje aan politieke macht in. Maar, zoals gezegd, dat was een de facto wijziging. Nu is het tijd voor een de jure wijziging, zodanig dat het duidelijk wordt voor alle burgers in dit land.

Weken geleden reeds vroegen wij in de Conferentie van voorzitters de bijeenroeping van de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden om te debatteren over de transparante financiering van het koningshuis en over de rol van de koning, die volgens ons een louter protocollaire rol moet zijn. De meerderheidspartijen hielden dat toen tegen. Dat staat in schril contrast met de talloze verklaringen in de media dat het Parlement dit probleem naar zich toe moet trekken.

Ik doe daarom een oproep om nu drie trajecten te starten.

Het eerste traject is de transparantie van de financiering van het koningshuis. De regering heeft hiervoor voorstellen uitgewerkt die volgens ons niet ver genoeg gaan. Voor ons moeten onder andere de dotaties aan de prinsen bij deze troonwisseling stopgezet worden.

Het tweede traject is de aanpassing van de rol van de koning bij de regeringsvorming. Dit vergt geen Grondwetwijziging, dit kan aangepast worden via een wijziging in het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers. Ook over de interpretatie van de grondwettelijke bevoegdheden kunnen wij praktische afspraken maken. Zouden wij bijvoorbeeld niet beter onmiddellijk afschaffen dat een vorst als een soort feodale macht gratie kan schenken aan misdadigers?

Het derde traject is de bevoegdheden van de koning de jure te wijzigen. Daarvoor is inderdaad een Grondwetsherziening nodig. Die kan door dit Parlement al voorbereid worden. Er kunnen nu al duidelijke engagementen worden aangegaan.

Mijnheer de voorzitter, beste collega's, wij hebben nu een momentum om de monarchie aan te passen aan de 21e eeuw. Laten wij deze kans met beide handen grijpen.

01.04 André Frédéric (PS): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, le roi Albert a décidé, hier, d'écrire lui-même son histoire. Il a choisi, après avoir servi son pays pendant 20 ans, d'abdiquer et de passer le flambeau à son fils Philippe. Avec le sens du devoir qu'on lui connaît et avec le sens de l'État qui le caractérise, nous pouvons être certains que ce départ a été réfléchi et préparé avec soin et qu'il ne pouvait en être autrement.

Nous ne pouvons aujourd'hui que prendre acte de cette volonté et saluer le bilan du souverain. Oui, le bilan, parce que le roi Albert ne s'est pas contenté de remplacer son frère, il y a 20 ans, il est devenu le roi qui a rejoint son peuple dans les graves tempêtes qui ont secoué notre pays. Il est devenu le roi qui a passé son temps à rassembler tous les Belges et, parfois, a ressemblé à tous les Belges. Il est devenu le roi qui symbolise la résistance face à celles et ceux qui veulent faire éclater notre pays. Aujourd'hui, en choisissant d'abdiquer, il secoue les us et coutumes royaux et incarne une conception plus actuelle de la monarchie.

Et je me permettrai, monsieur le président, de citer un extrait de l'allocution que le roi Albert a prononcée hier: "Le rôle du roi des Belges et sa légitimité est de se mettre au service de la démocratie et de ses concitoyens, seuls titulaires de la souveraineté." Cette phrase témoigne à elle seule combien le roi a transformé notre monarchie et a contribué à cette modernisation de l'institution. Je vous rappelle d'ailleurs que le gouvernement et le parlement se sont attelés à revoir et à moderniser la monarchie.

Je pense que la monarchie est et reste aujourd'hui, dans la configuration de notre pays, le système le plus adéquat. Comme vous le savez, mon groupe n'est pas un club de royalistes. Mais je suis certain que je peux m'exprimer au nom de tous les députés socialistes pour remercier le roi Albert pour les services qu'il a rendus à notre pays. Je crois très sincèrement que ses qualités, y compris ses qualités humaines, ont fait la différence dans les moments difficiles de notre histoire récente.

Pour conclure, monsieur le président, je souhaite à son fils Philippe la même réussite. Il lui appartient désormais d'assurer la continuité avec le même esprit de modernité.

01.05 Raf Terwingen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, leden van de regering, collega's, het was een verrassing, maar eigenlijk ook niet. De geruchten van de voorbije maanden over een

nakende troonsafstand van koning Albert zijn sinds gisteren geen speculaties meer, maar een vaststaand en onbetwistbaar feit.

Wij wensen in de allereerste plaats ons respect te betuigen voor de beslissing die de koning, zoals hij zelf heeft benadrukt, in eer en geweten heeft genomen. Het siert de koning dat hij zelf erkent dat zijn leeftijd en gezondheid hem niet meer toelaten zijn ambt uit te oefenen zoals hij dat zou willen doen en zoals dat van hem mag verwacht worden. Daaruit spreekt zijn groot plichtsbesef dat een constante is geweest gedurende de voorbije twintig jaar van zijn koningschap.

Collega's, koning Albert heeft, gesteund door koningin Paola, in moeilijke tijden een zeer belangrijke rol gespeeld in ons land. De voorbije twintig jaar is ons institutioneel landschap ingrijpend veranderd. Koning Albert was in feite de eerste koning van het federale België. Hij heeft de beslissingen van de regering en de politieke partijen steeds gerespecteerd en niet tegengehouden. Hij heeft steeds gehandeld binnen de klijntlijnen die de Grondwet voor de Koning heeft getrokken. Hij wist ook in dit complexe land met zijn communautaire en ideologische verscheidenheid mensen en bevolkingsgroepen met elkaar te verbinden. De voorbije jaren investeerde de koning vaak in de rol van rustpunt tijdens moeilijke regeringsvormingen en communautaire onderhandelingen. Ook deze rol vervulde hij op een correcte manier, maar het was ook duidelijk dat die rol fysiek steeds meer van hem vergde.

Naast koning Albert hebben wij de voorbije twintig jaar ook de mens Albert beter leren kennen. Wij hebben hem leren kennen als een man die de polsslag van de bevolking goed aanvoelde en op kritieke momenten met zijn luisterend oor mensen kon verbinden. Denken wij maar aan de belangrijke rol die hij ook speelde in de Dutrouxperiode.

Hij is een zeer empathisch man, een zeer menselijke koning die het vertrouwen van de mensen wist te winnen met zijn jovialiteit en zijn goedlachsheid. Hij was en is een koning met een groot en warm hart. Wij willen de koning voor wat hij voor ons land en zijn bevolking heeft gedaan, oprecht hulde brengen.

Collega's, kroonprins Filip komt nu voor de taak te staan waarop hij jaren is voorbereid. Wij wensen hem, samen met de toekomstige koningin Mathilde, de kracht en de inspiratie om deze belangrijke opdracht op de juiste wijze in te vullen, zoals zijn vader dat hem heeft voorgedaan.

Aan degenen die een debat willen voeren over de rol van de koning, zeggen wij duidelijk dat wij hiervoor openstaan. Maar in onze Grondwet is die rol reeds welomlijnd en, behalve in een periode van regeringsvorming, beperkt.

De Koning regeert niet, hij heeft geen macht; hij adviseert. Wat hij doet, doet hij onder politieke verantwoordelijkheid. De monarchie in ons land heeft een toekomst met een Koning die zich aan zijn grondwettelijke rol houdt en mee evolueert in de richting die de verkozenen des volks uitstippelen. De Koning moet meegaan met zijn tijd, met zijn volk.

Wij hebben er alle vertrouwen in dat de nieuwe koning zal doen wat zijn vader de voorbije twintig jaar voorbeeldig heeft gedaan, te weten: met een groot plichtsbesef en verantwoordelijkheidsgevoel dit land dienen en mensen met elkaar verbinden om samen aan een betere toekomst te werken.

01.06 Daniel Bacquellaine (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les membres du gouvernement, chers collègues.

Tout d'abord, monsieur le premier ministre, je vous exprime ainsi qu'à l'ensemble de votre gouvernement l'appréciation hautement positive que nous portons sur le contenu de votre déclaration d'hier comme sur le contenu de celle d'aujourd'hui.

Nous avons tous vécu avec beaucoup d'émotion l'annonce par le roi Albert II, debout, de sa prochaine abdication. Il s'agit d'une abdication souhaitée, d'un choix personnel du Roi que nous accueillons avec respect. Nous avons été particulièrement sensibles à la simplicité, à la sobriété et à la justesse de ton de la déclaration royale. Montaigne disait: "Le plus âpre et difficile métier du monde, à mon gré, c'est faire dignement le roi".

Nous éprouvons aujourd'hui de la reconnaissance et de la gratitude vis-à-vis du Roi pour la façon exemplaire dont il a exercé sa fonction tout au long de son règne, au service de la démocratie et des

citoyens.

Nous avons pu ressentir combien la fonction royale est utile et nécessaire dans les mécanismes complexes qui régissent le fonctionnement démocratique et politique de notre État fédéral. La dernière crise politique en a été l'ultime démonstration.

Nous n'oublierons pas la réconfortante empathie dont le roi Albert II et la reine Paola ont fait preuve lors des événements tragiques et des moments douloureux auxquels notre pays et nos concitoyens ont été confrontés. La faculté du Roi de partager sincèrement les grandes émotions populaires, dans la joie comme dans la tristesse, a été un ferment de la cohésion sociale.

Une page se tourne. Le roi Albert II, dans quelques jours, transmettra le flambeau à son fils, le futur roi Philippe. Ces vingt dernières années, le prince Philippe et la princesse Mathilde se sont préparés avec constance et persévérance. L'intérêt du prince pour le développement économique et social en Belgique comme dans le monde, ses multiples contacts avec la société civile, son incontestable envie de servir son pays et son peuple nous permettent d'entrevoir l'avenir avec optimisme et confiance. Car il en va des rois comme de chacun d'entre nous: la confiance que l'on nous accorde constitue le moteur essentiel de nos actions.

Cette confiance, nous l'accordons au futur roi Philippe, comme nous l'avons accordée au roi Albert II.

Dans sa déclaration, le Roi a évoqué la nécessaire évolution de la fonction royale. Nous partageons son propos. Dans cet esprit, nous souhaitons favoriser le bon exercice de la monarchie en l'accompagnant de la modernité que recommande l'évolution du monde et de la société.

Monsieur le premier ministre, nous vous remercions déjà, ainsi que les membres de votre gouvernement, pour la manière avec laquelle vous veillerez à ce que le passage du flambeau s'opère dans l'harmonie, à l'avantage du pays et de tous nos concitoyens.

01.07 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, heren en dames van de regering, beste collega's, zelfs de grootste criticasters onder ons zullen toch moeten erkennen dat koning Albert indruk heeft gemaakt, niet alleen gisteravond, maar gedurende de 20 jaar dat hij koning is geweest.

Koning Albert was betrokken, warm, op de juiste momenten een verzoener en een rustbrenger. Hij stond boven het gewoel, af en toe met gevoel voor humor, ook in uiterst moeilijke en delicate momenten. Koning Albert heeft zijn functie op een moderne en meer ceremoniële manier ingevuld. Dat is ook de rol die een koning in België moet spelen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, het is waar, wij moeten allemaal langer werken, maar de koning heeft groot gelijk, als hij vindt dat het op zijn 79^e welletjes is geweest. Wij moeten ook toegeven dat wij, politici, het hem de voorbije jaren niet echt gemakkelijk hebben gemaakt, maar wij hopen dat hij nu tevreden zijn functie kan doorgeven.

Prins Filip zal ook, zoals zijn vader 20 jaar geleden, naar de juiste toon, stijl en functie moeten zoeken, maar *la fonction fait l'homme*. Wij rekenen erop dat hij zijn koningschap op een moderne en louter protocolaire manier zal invullen. In een moderne democratie is een koning geen machtshebber, maar een dienaar en een vertegenwoordiger. Prins Filip heeft daarin alvast een goede leermeester gehad.

01.08 Patrick Dewael (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, leden van de regering, collega's, mijn fractie sluit zich aan bij de blijken van sympathie voor de koning. De keuze om af te treden is, denk ik, een van de moeilijkste beslissingen voor een vorst en ik betuig hiervoor mijn diep respect. Ik wens de koning na 21 juli een goede gezondheid, samen met koningin Paola, die ik eveneens wil bedanken voor haar inzet.

Collega's, een koning leeft mee met zijn land, in goede momenten, maar ook in kwade dagen. Ik heb dat als minister van Binnenlandse Zaken persoonlijk kunnen vaststellen na de gasramp in Gellingen. De koning sprak toen individueel met de getroffen nabestaanden en de familieleden van de slachtoffers. Hun leed was zijn leed. De mensen voelden instinctief aan dat zijn woorden oprecht waren. Wij zullen zijn toewijding niet snel vergeten.

Ik wil ook onze steun betuigen aan de troonopvolger. Ik ben er zeker van dat Filip, zoals zijn vader, snel het vertrouwen zal genieten van de bevolking.

Mijnheer de voorzitter, ons land en onze Grondwet evolueren voortdurend. De figuur van koning is een constante. Hij is het symbool voor de eenheid van ons federale België. Hij vormde steeds een baken van stabiliteit en van continuïteit. Ik wil daarom afstand nemen van zij die de gebeurtenissen wensen aan te grijpen om te pleiten voor separatistische avonturen, al dan niet via confederale weg. België is een constitutionele monarchie en een koning bestijgt pas de troon, zodra hij of zij uitdrukkelijk verklaart de regels van de Grondwet te aanvaarden.

Koning Albert bracht gisteren in herinnering dat de rol van de koning en zijn legitimiteit erin bestaan ten dienste te staan van de democratie en van haar burgers. Hij stelde in dat opzicht: "dat het koningschap met zijn tijd moet meegaan". Dat waren wijze woorden, die wij in de komende maanden en jaren ter harte moeten nemen.

Het is immers uiteindelijk aan het Parlement om de rol van de koning te definiëren. Ik denk dat wij dat moeten doen zonder schroom en zonder taboes. Dat debat gaat niet over Albert, Filip of anderen. Het gaat erom hoe wij ons systeem zo kunnen inrichten dat een vlotte werking van de instellingen is gegarandeerd.

Mijn fractie is in dat verband al enige tijd voorstander van een protocollaire monarchie. Een koningschap dat meegaat met zijn tijd, betekent dat wij ons daarover moeten bezinnen, alsook over aanpassingen die de maatschappelijke realiteit weerspiegelen. Ik denk aan het bekrachtigen van wetten door de Koning en het genaderecht. Het benoemen van ministers en staatssecretarissen door de Koning is, denk ik, niet langer actueel, want in de praktijk is het de eerste minister, die zijn ploeg samenstelt en hier in het Parlement het vertrouwen vraagt.

Collega's, dat zijn aanpassingen, waarover wij het debat moeten voeren.

Mijnheer de voorzitter, collega's, een modern koningshuis voor de eenentwintigste eeuw, dat is de oprechte wens van Open Vld en dat als een onmisbaar deel van een federaal België. Wij wensen daar volop aan mee te werken.

01.09 Muriel Gerkens (Ecolo-Groen): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les membres du gouvernement, chers collègues, nous avons vécu, hier, à 18 h 00, un moment de dignité et de respect des citoyens et de nos institutions, ce dont nous ne pouvons que remercier le roi Albert.

La Belgique est un pays bien particulier par son histoire, par sa multiculturalité intrinsèque, mais aussi par ses capacités innovantes et créatrices dans ses expressions culturelles, dans l'invention de modèles de concertation sociale, de solidarité sociale et d'organisation institutionnelle. Et la sixième réforme de l'État qui se finalise aujourd'hui en est encore la preuve.

On comprend, dès lors, que le chef d'un État comme la Belgique ait un rôle bien particulier à jouer. Au-delà de la légitimité constitutionnelle de ce chef d'État – ce qui est une question qui a du sens et son importance –, ce qui importe aujourd'hui – nous semble-t-il – c'est la légitimité politique d'un chef d'État qui doit favoriser le vivre-ensemble et le gouverner-ensemble. Le Roi est, dans ce contexte, un tiers au service des hommes et des femmes politiques qui doivent gouverner ce pays dont l'unité est à préserver ainsi que la richesse qui en découle. Le roi Albert II a remarquablement joué ce rôle pendant plus de 500 jours lorsque nous essayions de former un gouvernement.

En abdiquant, le roi Albert II nous dit également clairement que le sens de la fonction royale, c'est non seulement d'être au service des citoyens et des institutions, mais également que la monarchie devrait se moderniser avec l'évolution de notre société.

Monsieur le premier ministre, tout en nous concentrant sur les difficultés socio-économiques que nous traversons, nous avons un an avant l'échéance des prochaines élections qui nécessiteront un Roi aguerri déjà impliqué dans l'accompagnement du travail politique du gouvernement et de ce parlement pour accompagner, sans doute, la formation d'un prochain gouvernement.

D'ici là, nous devons finaliser et voter la sixième réforme de l'État. Nous devons aussi concrétiser la première étape de modernisation de la monarchie en adoptant les dispositions relatives à la modification des

dotations royales. Nous pourrons ensuite, avec le prochain gouvernement, le prochain parlement, en prenant nos responsabilités politiques – car c'est bien à nous que cette responsabilité incombe –, poursuivre la modernisation de la fonction royale de manière sereine.

Nous comptons effectivement sur le futur roi Philippe pour accompagner ce processus dont, je le répète, la responsabilité politique nous appartient.

01.10 Barbara Pas (VB): Mijnheer de voorzitter, collega's, ook het Vlaams Belang heeft kennis genomen van het feit dat Albert II gisteren zijn ontslag heeft aangekondigd. Wij wensen hem als persoon een zeer goede gezondheid toe, alsook de rust die een mens op zijn leeftijd verdient, zowel geestelijk als lichamelijk. Tevens wensen wij hem toe dat hij ook alle familiale zorgen ten aanzien van al zijn kinderen opgelost krijgt, maar daarvoor heeft hij weliswaar zelf de sleutel in handen.

Naar aanleiding van deze politieke gebeurtenis zal het Vlaams Belang niet plaatsnemen in het rijtje politici die zich komen verdringen om de koning te prijzen voor zijn inzet voor dit land. Daarvoor heeft ook deze Saksen-Coburger de voorbije twintig jaar namelijk iets te veel en iets te nadrukkelijk de zijde gekozen van de Franstalige minderheid in dit land. Hij heeft zich feitelijk opgeworpen als de koning der Walen.

Onze partij is evenmin de talrijke financiële malversaties in en rond de koninklijke familie vergeten, die trouwens een goede illustratie vormen van de instelling.

In tegenstelling tot de andere partijen kijkt het Vlaams Belang ook niet uit naar de troonsopvolging. Wij spreken de hoop uit dat koning Albert II meteen ook de laatste koning der Belgen zal zijn geweest. De monarchie is een aftandse, geldverslindende, ondemocratische instelling die niet thuishoort in het Vlaanderen van de 21ste eeuw.

Laten wij dit moment dan ook aangrijpen om het debat op gang te brengen over de rol, de toekomst en wat ons betreft het einde van de monarchie. Het Vlaams Belang is een republikeinse partij. Wij kiezen duidelijk voor democratisch leiderschap. Dit wil zeggen dat wie door het volk wordt aangesteld, op basis van verkiezingen, ook door het volk tot verantwoording moet kunnen worden geroepen. En dat is onmogelijk bij een erfelijk koningschap zonder enige legitimiteit. Dat is onmogelijk bij koningen en prinsen die verklaren een missie te hebben. Monarchie rijmt niet met democratie.

De Belgische monarchie heeft zich sinds de Koningskwestie verzekerd van de steun van de Franstaligen door telkens weer hun kant te kiezen. De relatie tussen de Walen en de monarchie is echter niet meer dan een wankel en een tijdelijk verstandshuwelijk. Uit een recente peiling blijkt dat, als België uit elkaar valt, meer dan de helft van de Walen kiest voor een republiek.

Zolang België bestaat en de koning de Franstalige belangen verdedigt mag hij dus blijven. De koning is net door die politieke rol die hij vandaag speelt en door de politieke keuzes die hij maakt, niet langer het cement van België, maar veeleer een splijtzwam geworden. Het is dus hoog tijd voor verandering.

Wat de volgende dagen gebeurt vindt nergens een constitutionele grond, is gebaseerd op improvisatie en is nattevingerwerk. Mijnheer de eerste minister, dit is nochtans het moment om uw kans te grijpen en de eerste grondslagen te leggen van een republikeins systeem, het enige democratische systeem. Voor een consequent republikeinse partij als het Vlaams Belang moet het debat vandaag dan ook leiden tot het einde van de monarchie en, ja, tot een onafhankelijke Vlaamse republiek.

België is immers terminaal ziek; dit land is even moe als de afscheidsnemende koning. Het land heeft zuurstof nodig want het verglijdt naar een onomkeerbare en kunstmatige coma. Om die reden vragen wij dat de deelstaten van het federale België het heft in handen nemen om als spontaan en natuurlijk gegroeide entiteiten hun rol in Europa en in de wereld te kunnen spelen. Het vraagt moed om die stap te zetten, zeker in de komende periode waarin opgeklopte gevoelens en sentimenten door het regime zullen aangewakkerd en nog versterkt worden. Vergis u echter niet, dat is slechts een hype en hypes zijn tijdelijk.

Wie daarentegen nuchter is, rustig en weloverwogen en zakelijk vooruitziend durft te denken, die bewijst daar de burgers een grote dienst mee. Dat is precies onze politieke opdracht. Daarom staat het Vlaams Belang — *nomen est omen* — op de barricades.

België heeft zijn tijd gehad. Een nieuwe wereld- en volksvreemde koning, die ooit heel partijdig en uit zijn rol

vallend zei dat het Vlaams Belang hem op zijn weg zou tegenkomen, die zal het tij niet meer kunnen keren. Het Belgische huis is uitgeleefd, hoezeer het bric-à-brac van de zesde staatshervorming een en ander ook nog probeert op te lappen om de indruk te wekken dat wij in België goed bezig zijn. Staatshervormingen en compromissen waarin een kat haar jongen niet meer vindt en waarin men door de bomen het bos niet meer ziet, ze leiden alleen maar tot chaos, onduidelijkheid en het nooit meer oplossen van de echte problemen waarvan de burger wakker ligt.

Het is tijd dat de Vlamingen en de Franstaligen hun eigen weg gaan. Wat ons betreft mag en moet dat zelfs in goed nabuurschap gebeuren. Als de Franstaligen dan inderdaad zo gehecht zijn aan dat koningshuis, dan willen wij als Vlamingen en als Vlaams Belang alvast met een genereuze en royale transfer dit koningshuis naar hen overhevelen, kosten inbegrepen.

01.11 Catherine Fonck (cdH): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les membres du gouvernement, chers collègues, c'est avec beaucoup d'émotion que nous avons écouté hier le message que le roi Albert II a adressé à tous les Belges.

Mon groupe et moi-même tenons à exprimer ici le profond respect que nous ressentons. Un profond respect d'abord par rapport à la décision du Roi d'abdiquer de ses fonctions le 21 juillet prochain.

Un profond respect aussi pour l'investissement dont le souverain a fait preuve tout au long de ses 20 ans de règne. Le roi Albert II n'a cessé de se tenir aux côtés de la population belge dont il a partagé les joies et les peines, les moments douloureux comme les très bons moments.

Il a joué pleinement son rôle de souverain constitutionnel, en particulier lors des crises politiques dans notre pays. Chacun se souvient du rôle-clé qu'il a tenu dans le dénouement de la crise de 2010 et de son discours appelant chacun à prendre ses responsabilités.

Tant par son attitude que par son action, le Roi a démontré que la fonction royale peut être un ferment de vitalité démocratique et de bon fonctionnement des institutions. Durant tout son règne, le souverain s'est montré un fervent défenseur de l'unité de la Belgique qu'il incarne pleinement.

Le choix de l'abdication du souverain et la manière dont l'annonce a été présentée hier sont pour moi le signe d'une monarchie qui s'assume pleinement. C'est aussi le signe de la modernité.

Le souverain passe le flambeau au prince Philippe - il l'a dit -avec sérénité et confiance; nous partageons cette sérénité et cette confiance.

Le nouveau souverain, le futur roi Philippe, et son épouse, la princesse Mathilde, seront garants du dialogue entre tous les Belges dans le nouveau paysage institutionnel de notre pays.

Sire, vous qui êtes peut-être en train de suivre nos débats, permettez-moi de m'adresser directement à vous.

Vous avez pris, Sire, une grande et sage décision pour vous-même, pour l'avenir de la Belgique et pour l'ensemble des citoyens.

Sire, vous vous êtes adressé aux Belges en leur disant en lettres majuscules: "Vous êtes l'atout de la Belgique." J'utilise à mon tour des lettres majuscules pour vous dire, au nom des citoyens: "Merci, Sire".

01.12 Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, leden van de regering, collega's, op 21 juli sluiten wij een belangrijk hoofdstuk af. 20 jaar stond koning Albert II aan het hoofd van ons land. Vooral de jongste 6 jaar, toen ons land in een ongeziene politieke crisis terechtkwam, waren voor België en voor de koning een beproeving. Voor zijn rol en zijn toewijding tijdens deze moeilijke periode wil ik hem namens de groene fractie oprecht danken.

Koning Albert II werd door de politiek ingeschakeld als een fixer, als een crisismanager, die een oplossing moest vinden of gewoon tijd moest vinden tot de politiek klaar was om in een volgende episode een verkenner, een ontminner, een verduidelijker, of noem maar op, het mijnenveld in te sturen. Hij bracht stabiliteit tijdens de lange periode waarin regeringen niet regeerden.

Collega's, het einde van een tijdperk luidt ook het begin van een nieuw tijdperk in. Prins Filip krijgt een zware

erfenis. In deze tijden waarin mensen en groeperingen het land proberen te verdelen en zondebokken zoeken, heeft ons land ook nood aan verbindende en inspirerende krachten. Dat wordt de belangrijke opdracht voor het nieuwe koningskoppel. De nieuwe koning zal andere paden bewandelen, dat is zeker, maar wij hopen dat hij net als zijn vader aandacht zal besteden aan de zwakkeren in de samenleving.

Een nieuwe koning biedt de opportuniteit het Belgische koningschap de 21^e eeuw binnen te loodsen. Groen blijft ijveren voor een protocollaire rol van de koning. Het is het moment om de weg naar het moderne koningschap in te slaan. Wij hopen dat de nieuwe koning die weg zal willen inslaan en zal openstaan voor een andere invulling van zijn taak, zoals Willem-Alexander dat duidelijk heeft verklaard toen hij koning werd in Nederland.

Koning Albert heeft gisteren in zijn toespraak reeds aangegeven open te staan voor een modernisering. Dat is bemoedigend. Het is de taak van het Parlement de nieuwe contouren uit te tekenen. Al jaren worden er vanuit verschillende politieke hoeken voorstellen uitgewerkt om de politieke rol van de koning te herzien, maar die verdwenen vaak even snel van de politieke agenda als zij erop kwamen. Met het aantreden van een nieuwe koning komt er een kans met een nieuwe, moderne lei te beginnen.

Daartoe moeten de politieke partijen, de Kamer, de Senaat en de regering vóór de verkiezingen aangeven welke grondwetsartikelen voor herziening vatbaar kunnen worden verklaard. Onze partij staat klaar voor dergelijke herziening.

Collega's, koning Albert II heeft zijn taak gedurende twintig jaar voortreffelijk uitgeoefend. Met zijn humor en spontaniteit kan hij op veel respect en sympathie rekenen, niet alleen bij aanhangers van de monarchie maar ook bij brede lagen van de bevolking. Zoals elke burger heeft echter ook hij zijn gebreken, die ook gekend zijn. Ze maken hem misschien evenwel net iets menselijker.

Tot slot, collega's, iedereen heeft recht op zijn goede oude dag, zoals dat wordt genoemd. Ook de koning heeft daar recht op. Onze fractie wenst de koning en de koningin dan ook nog heel veel gezonde jaren en wenst zijn opvolger, prins Filip, en prinses Mathilde veel succes in hun toekomstige functie toe.

01.13 Olivier Maingain (FDF): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues – chers pour certains d'entre vous en tout cas –, nous vous avons applaudi sans réserve, monsieur le premier ministre. Nous sommes sans doute le seul groupe de l'opposition à l'avoir fait.

Nous vous avons applaudi sans réserve parce qu'il est des moments dans la vie d'un pays où, quand on a le sens de l'État, on veille à s'associer à toute action qui vise à préserver les institutions.

Le moment est éminemment politique. C'est d'ailleurs pour cela que nous sommes réunis. Ceux qui appellent de leurs vœux une monarchie protocolaire ne devraient alors pas prendre la parole à cette tribune.

Nous sommes réunis parce que le moment est éminemment politique, car le geste posé par le chef de l'État est éminemment politique. Certes, il était dicté par un choix personnel, mais ce choix personnel ne peut intervenir que dans le cadre de la vie constitutionnelle de notre pays et des responsabilités que les actes du Roi impliquent pour le gouvernement.

Vous en avez fait la description avec précision, avec la rigueur qu'il convenait, et nous ne pouvons que nous associer à la manière dont vous avez décidé d'accompagner ce choix personnel du chef de l'État.

Nous entendons évidemment aujourd'hui d'aucuns appeler de leurs vœux une fonction fantomatique de l'institution royale, car ils appellent dans le même temps de leurs vœux le souhait de voir la Belgique évoluer vers une coquille vide.

Nous ne sommes pas dupes! S'ils se disent en faveur de la république, ce n'est pas parce qu'ils sont vraiment et sincèrement attachés à la république, mais parce que le rôle de tout chef de l'État, dans la Belgique d'aujourd'hui, est un empêchement à atteindre leur objectif final, qui est le séparatisme. Voilà ce qui les gêne profondément. Ne soyons pas dupes de leurs intentions réelles! Quand ils mettent en cause la monarchie, ils veillent ou ils tentent de mettre en cause l'existence même du pays.

Voilà pourquoi, monsieur le premier ministre, nous considérons comme d'autres que ceux qui voudraient

momifier l'institution royale ne lui rendraient pas service. Mais nous ne nous y prêterons pas et nous n'accepterons pas toute forme de précipitation qui irait remettre en cause l'institution royale dans ce qu'elle a d'essentiel, son rôle politique, comme l'a rappelé fort bien le grand historien Jean Stengers. J'invite à relire son livre remarquable *L'Action du Roi en Belgique depuis 1831 Pouvoir et influence*. Cette action du Roi est plus nécessaire que jamais.

01.14 **Laurent Louis** (indép.): Monsieur le président, au lendemain de l'annonce du roi Albert II de sa volonté d'abdiquer et de céder le trône de Belgique à son fils, la bienséance m'impose de remercier le souverain pour le travail qu'il a accompli et les services qu'il a rendus au pays au cours de sa vie.

Je ne peux néanmoins oublier que le règne d'Albert II fut marqué par le détricotage de notre pays et la montée du séparatisme.

Dans de nombreux médias, j'ai entendu ce matin que le règne d'Albert II avait été marqué par sa bonhomie. Je suis désolé, mais je trouve que ce bilan est un peu maigre! Le seul mérite du roi Albert II fut néanmoins de tenir tête aux délires de la classe politique lors de la crise gouvernementale de 2010-2011, délires qui risquent de se reproduire lors des négociations qui suivront les élections de 2014.

Je tiens dès lors à souhaiter au futur roi Philippe de Belgique tous mes vœux de réussite en espérant qu'il pourra maintenir intactes l'unité et la cohésion nationales. Sa tâche sera rude et il lui faudra beaucoup de courage. Il ne pourra le faire qu'en gommant les accents trop francophones de la famille royale qui se doit avant tout d'être celle de tous les Belges.

Permettez-moi aussi de déplorer le fait que nous n'ayons pas profité de cette abdication pour régler deux questions qui agitent l'actualité depuis de très nombreuses années. En effet, au lieu de précipiter la prestation de serment du roi Philippe, il aurait été intelligent et plus démocratique de demander aux Belges, via un référendum, s'ils souhaitent conserver l'unité du pays et le régime monarchique qui, avouons-le, est dépassé et très peu démocratique. C'est une occasion manquée car quelle est notre légitimité pour penser à la place des Belges? Cette occasion aurait permis de mettre un terme aux querelles communautaires, d'assurer l'unité du pays et de le mener vers plus de modernité en rendant à la population le pouvoir aujourd'hui confisqué par les politiciens et les partis politiques qui, au lieu d'écouter la volonté des citoyens, entraînent le pays dans de petits jeux politiques mesquins qui détruisent petit à petit notre pays depuis plus de cinquante ans.

Bref, en ce jour, je souhaite surtout inviter les citoyens belges à forcer un changement de système, un changement de régime à l'occasion de cette prestation de serment et de cette passation de pouvoir.

En deux mots: Vive le peuple belge et vive la Belgique!

01.15 **Jean Marie Dedecker** (LDD): Mijnheer de voorzitter, collega's, de erfelijke monarchie, het erfelijk koningschap werd eeuwen geleden uitgevonden om één reden, met name dat de families, de clans mekaar niet meer naar het leven zouden staan telkens een koning overleed of troonsafstand deed.

Wij zijn ondertussen eeuwen later. Monarchie hoeft niet meer erfelijk te zijn. Politieke macht hoeft niet meer erfelijk te zijn, wij houden verkiezingen. Ook militaire macht hoeft niet meer erfelijk te zijn.

Ik ben republikein. Ik ben republikein in hart en nieren om één reden: respect voor de wensen van het volk. Een republiek behoort tot de democratie zoals het gras hoort bij Wimbledon.

Collega's parlementsleden, wat is uw taak hier vandaag? Het is uw taak hier vandaag een hulde te brengen aan de koning en ik wens hem ook een rustige oude dag. Het is ook uw taak hier vandaag de monarchie de nieuwe tijd te leren overleven. In Nederland heeft men dat begrepen. Willem-Alexander doet afstand van zijn politieke macht. Het is uw uitdaging om dat ook te doen, om de macht van de koning te herleiden, om de invloed van de koning te herleiden tot een zuivere protocolaire en ceremoniële macht.

Mijnheer de minister, collega's, nog iets om over na te nadenken. Vanaf 21 juli hebben wij het wereldrecord koningen en koninginnen. Wij zullen twee koningen hebben en drie koninginnen. Let erop dat dit niet te veel weegt op ons pensioenstelsel. Let erop dat dit niet te veel weegt op het onderhoudsgeld.

In een moment van euforie heeft men in 1993 de kraan opengezet. Ik hoop dat u dit nu niet doet en dat wij

eindelijk komaf zullen maken met het gebrek aan transparantie van de civiele lijst, het gebrek aan transparantie van de dotaties en dat wij de prinsen durven zeggen dat er niets oneerlijks is aan werken.

Le **président**: Chers collègues, je vous remercie toutes et tous pour vos interventions. Nous interrompons nos travaux, que nous reprendrons à 14 h 30.

La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 4 juillet 2013 à 14.30 heures.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 4 juli 2013 om 14.30 uur.

La séance est levée à 12.30 heures.

De vergadering wordt gesloten om 12.30 uur.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.

Dit verslag heeft geen bijlage.